7/3218

**T.C**
**BAŞBAKANLIK**
**DIŞ TİCARET MÜSTEŞARLIĞI**
**İhracat Genel Müdürlüğü**

**SAYI** :B.02.1.DTM.0.02.01.01
**KONU** : Soru Önergesi

01.09.04* 49779

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA**

**İLGİ** : 21/07/2004 tarihli KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-6502 sayılı yazıları

İlgi'de kayıtlı yazıları konusu, Tekirdağ Milletvekili Erdoğan KAPLAN tarafından tevcih edilen soru önergesinde belirtilen hususlara ilişkin cavabi görüş ekli notta sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

**Kürşad TÜZMEN**
**Devlet Bakanı**

**EKLER:**
**EK-1** Cevap (1 Adet-2 Sayfa)

7/3218 ve 749

**Tekirdağ Milletvekili Sn. Erdoğan KAPLAN'ın "patates ve elma ihracatında ihracat iadesi yapılmasına" ilişkin yazılı soru önergelerine verilen cevap:**

Ülkemizde tarım ürünleri ihracatında verilen teşvikler, bu ürünlerin ticaretini uluslararası kurallara bağlayan Dünya Ticaret Örgütü Tarım Anlaşması çerçevesinde düzenlenmektedir. Anlaşma hükümleri gereği ülkeler, taahhüt listelerinde belirttikleri ürünler ve miktarlara bağlı kalarak ihracat sübvansiyonu sağlayabilmektedir. Ülkemiz, ihracat iadesi yapılacak ürünlerin ve ödeme oranlarının tespitinde DTÖ ihracat sübvansiyonu taahhütlerimizin yanında üretim, maliyet, dış piyasa şartları ve ihracat potansiyelini dikkate almakta ve bölgesel ayırıma gidilmemektedir. Bahse konu Dünya Ticaret Örgütü Anlaşması Eki Taahhüt Listesinde elma ve patates de yer almaktadır. Söz konusu ürünlerde stok durumuna göre geçmiş yıllarda da dönemsel olarak ihracat iadesi yardımları yapılmıştır.

İhracat iadesi yardımları, Bakanlar Kurulu'nun 11/1/1995 tarih ve 94/6401 sayılı İhracata Yönelik Devlet Yardımları Kararı'nın 4. maddesi gereğince, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, DPT, Maliye Bakanlığı ve Merkez Bankasının üyesi bulunduğu Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu kararlarıyla yürürlüğe girmektedir. Karar taslakları, sözkonusu 94/6401 sayılı Karar kapsamında Dış Ticaret Müsteşarlığınca hazırlanarak, Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu Sekreteryasına intikal ettirilmekte, Sekreterya ise bu Karar Taslaklarını Kurul üyelerinin görüşlerine açmaktadır. Üzerinde görüş birliğine varılan Kararlar, müteakiben Kurul üyelerinin imzalarına sunulmakta ve imza ikmali neticesinde yürürlüğe girmektedir. Kararların çok önceden sevk edilmesine rağmen uygulama dönemi sonunda veya uygulama döneminin bitmesine birkaç gün kala istihsali, karar alma sürecinde yaşanan bu gecikmeden kaynaklanmaktadır. Ayrıca bu yıl, teşviklerin amacına uygun kullanılmasını teminen, kararların mahsup kararı şeklinde istihsali de süreci uzatan bir etken olmuştur.

Nitekim patates ihracatında, ihracatı müteakip tebliğde belirtilen giderlerin mahsup yoluyla karşılanması amacıyla gerekli P-KKK kararının istihsalini teminen, sözkonusu karar taslağı **16.12.2003** tarih ve 61881 sayılı yazı ile Dış Ticaret Müsteşarlığınca P-KKK Sekretaryasına sevkedilmiş olup Kurul kararı ancak **23.05.2004** tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. Elma ihracatına ilişkin karar taslağı ise **30.1.2004** tarihinde sevkedilmiş olmasına karşın Kurul kararı yine **23.5.2004** tarihinde yayınlanabilmiştir.

Sözkonusu ihracat iadesi kararları, elma için 1 Mart-31 Mayıs 2004, patates içinse 1 Nisan-31 Mayıs 2004 tarihleri arasında yapılan fiili ihracatları kapsamakta olup bu teşviklerden yalnızca kararın Resmi Gazete'de yayınlanmasını müteakip yapılan ihracatlar değil, belirtilen süre içerisinde usulüne uygun olarak gerçekleştirilen tüm ihracatlar faydalanabilmektedir.

Tebliğ kapsamındaki mahsup işlemlerinden faydalanabilmek için, firmalarımızın fiili ihraç tarihinden itibaren 1 yıl içerisinde müracaat etmeleri gerekmekte olup bu süre henüz dolmamıştır. Bu nedenle sözkonusu karardan tam olarak hangi firmaların yararlandığını tesbit etmek bu aşamada mümkün olamamaktadır. Diğer taraftan ilgili kanun hükümleri gereği, firmalara ait ticari sır niteliği taşıyan bilgiler, ancak gizli veya hizmete özel kaydıyla verilebilmektedir.

7/3218

İhracatçı Birliklerinden alınan Türkiye geneli kayıt rakamlarına göre; ilgili dönemdeki elma ve patates ihracatımız ile bu miktarlara göre firmaların mahsup işlemine konu hakedişleri aşağıda gösterilmektedir.

***1 Mart-31 Mayıs 2004 arası elma ihracatımız:***
**Miktar:** 4.444 ton **Değer:** 2.190.768 ABD $
***Mahsup işlemine konu olabilecek hakediş tutarı:*** 4.444*40=177.760 ABD $

***1 Nisan-31 Mayıs 2004 arası patates ihracatımız:***
**Miktar:** 38.173 ton **Değer:** 3.569.345 ABD $
***Mahsup işlemine konu olabilecek hakediş tutarı:*** 38.173*19=725.287 Ancak % 20 azami ödeme oranı nedeniyle 713.862,5 ABD $

İhracat iadesi yardımlarına konu patates ve elma ihracatının 2003-2004 yılları dönemsel karşılaştırması aşağıda yer almaktadır.

Elma İhracatımız

| 2003 Mart-Mayıs | | 2004 Mart-Mayıs | | Artış Oranı | |
|---|---|---|---|---|---|
| Miktar (ton) | Değer ($) | Miktar (ton) | Değer ($) | Miktar (%) | Değer (%) |
| 1.966,1 | 738.996 | 4.444 | 2.190.768 | 126 | 196 |

Patates İhracatımız

| 2003 Nisan-Mayıs | | 2004 Nisan-Mayıs | | Artış Oranı | |
|---|---|---|---|---|---|
| Miktar (ton) | Değer ($) | Miktar (ton) | Değer ($) | Miktar (%) | Değer (%) |
| 13.874,7 | 1.051.940 | 38.173,3 | 3.569.345 | 175 | 239 |

Tabloların incelenmesinden de anlaşılacağı üzere; 2004 yılı 1 Nisan –31 Mayıs döneminde patates ihracatımız, teşvik uygulanmayan 2003 yılının aynı dönemine göre miktar bazında % 175, değer bazında % 239 artış göstermiş, 2004 yılı 1 Mart-31 Mayıs dönemi elma ihracatımız ise bir önceki yıl aynı döneme göre miktar bazında % 126, değer bazında % 196 artmıştır. Teşvik uygulanmayan 2002 yılının aynı döneminde elma ihracatımız 622 ton iken 2004 yılı 1 Mart-31 Mayıs döneminde ihracatımız 4.444 ton olarak gerçekleşmiştir. Bu artışlar, ihracat iadelerinin, stokların ihracata yönlendirilmesi hedefine ulaşılması bakımından son derece olumlu etkisinin olduğunu göstermektedir.